

Mir in kruh!

V miru jesti svoj košček kruha, to je danes glavna težnja vsakega človeka. V težkih mednarodnih prilikah postane človek skromen ter se zadovolji s tem, kar je k življenju neobhodno potrebno. Utihniti morajo vse druge zahteve, izmed katerih mnoge niso luksuzne, pa vendar morajo počivati. Nahraniti in obleči družino, otrokom oskrbeti potrebno izobrazbo: to je zahteva, ki se ne more nikomur odkloniti in za koje uresničenje morajo biti ostvarjeni potrebni družbeni in gospodarski pogoji.

Mir! Srečni smo, da se naša država ni zapletla v vojno, da ji je ohranjen mir. Trdno se nadejamo, da se bo naši vladi to veliko delo tudi v bodočnosti posrečilo. To zagotovilo je dal predsednik vlade Dragiša Cvetković v svojem govoru v Nišu 21. oktobra. Izjavil je: »Danes imamo jasen mednarodni položaj. Naš položaj je danes tak, da moramo voditi našo zunanjo politiko tudi nadalje po isti poti, po kateri smo jo vodili do sedaj. To se pravi, da se moramo varovati vsake pustolovščine, to je vsega, kar bi nas moglo spraviti iz stanja, v katerem smo sedaj.«

Naša največja skrb mora biti, da se tudi v bodoče izognemo vsemu, kar more kakšno državo potegniti v vojni metež. Narodi upajo in želijo, da bi se vojna kmalu končala. Angleški ministrski predsednik Churchill pa je službeno izjavil, da je treba pričakovati, da bo vojna trajala tri leta. Spričo vseh sprememb, ki se še lahko zgodijo, je potrebna velika mera opreznosti in odločnosti, da se naši državi ohrani mir. V najnovejšem sporu med Italijo in Grčijo, ki se je razvil v krvavi spopad, je naša država dobro zavarovala svoje interese ter ohranila svojo nevtralnost. Naj bi se ji

tudi v bodoče posrečila ohranitev miru v blagor državi in ljudstvu!

Kruh! Glavna naloga našega narodnega gospodarstva je, da oskrbi vse ljudstvo z vsakdanjim kruhom. Saj tudi prosimo Boga: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh!« V današnjih razmerah si pač nikdo ne bo privoščil razsipnosti in razkošja. Vsak bo zadovoljen s tem, kar je k življenju potrebno. To pa, kar je k življenju nujno potrebno, mora dobiti vsak. Stradati ne bi smel nikdo. Gladu ne smejo trpeti zlasti otroci. V tem oziru bo treba vse potrebno poskrbeti v krajih s številnim delavskim prebivalstvom. Upoštevati se bo moralo osobito še poljedelsko delavstvo (viničarje, težake, dninarje), ki so v mnogočem na slabšem kot industrijsko delavstvo.

Vprašanje prehrane prebivalstva je danes pereče v vsej Evropi. Radi mednarodnih prilik so posamezne države v Evropi po večini navezane na sebe. To zahteva pomnoženo proizvodnjo, ki pa je pri poljedelskih produktih odvisna od vremenskih in drugih prirodnih prilik in sil. Letošnja letina ni bila najboljša. V naši državi se je pridelalo toliko, da zadostuje za prehrano prebivalstva. Koruze je celo za izvoz. Potrebno pa je modro gospodarstvo in pametna porazdelitev naših pridelkov, pa bo za vse to, kar je potrebno. Banska uprava je v tem oziru začela s smotreno organizirano akcijo. Naj bi jo po posameznih krajih podpirale občine, zadruga in gospodarska podjetja!

Z vprašanjem kruha je ozko združeno vprašanje zasluzka. Kdor naj hrano in obleko plača, si mora z delom zaslužiti možnost plačanja. Zastonj se nič ne dobi. Ljudem se mora dati možnost dela in zasluzka. Ljudje hrepentijo po delu. Brez dela in zaposlenja ni rad

noben zdrav človek. Vsak se čuti nesrečnega, če nima prilike, da bi delal ter tako preskrbel sebe in svoje z vsem, kar je za življenje potrebno. Lenuhi, ki smatrajo lenuharjenje in brezposelno postopanje kot nekaj posel, so izjeme. Povsod se čuje iz delavskih ljudskih slojev klic: »Dajte nam dela!«

Ker je zasebna podjetnost radi sedanjih razmer precej omejena, mora vlada z izvajanjem velikih javnih del dati ljudem možnost zaposlenja in zasluzka. V to svrhu se je vlada odločila, kakor je napovedal ministrski predsednik v svojem govoru v Nišu, najeti večmilijardno notranje posojilo. Iz tega posojila se bodo izvajala javna dela, ki bodo v preskrbo našemu siromašnemu ljudstvu, hkrati pa v melioracijo (zboljšanje) naše zemlje. Zboljšati bi bilo treba v državi okoli 400.000 hektarjev zemlje, ki sploh ni obdelana. Tu sem spadajo predvsem močvirja itd.

Na drugi strani imamo ogromno število malih kmečkih posestev, ki niso dovolj velika, da bi mogla prehraniti svoje posestnike. Računamo, da imamo okrog 500.000 družin, ki ne morejo živeti od svojih malih vaških posestev. To so kmečki proletarci, ki morajo še na kak drug način zaslužiti, da se preživljajo. Z večmilijardnim posojilom se bodo izvršila velika zboljševalna dela v vseh krajih in tudi v naši Sloveniji. To posojilo bo oskrbelo sredstva za regulacijo rek, gradnjo cest in za elektrifikacijo mnogih krajev. Na ta način bo rešeno vprašanje pasivnih krajev. Z regulacijo rek, z zboljšanjem zemlje, z gradnjo cest in z drugimi javnimi deli se bo mnogo pripomoglo k temu, da se prepreči ali vsaj zaustavi obubožanje kmeta in osiromašenje delovnega ljudstva.

Odstranimo vzroke nezadovoljnosti!

Po vojni je vsake nesreče kriva oblast

Nekako v ljudsko navado je prišlo, da je v povojnih letih vsake nesreče, ki zadene ljudstvo, kriva oblast. Ako opustošijo polja povodnji, se zabavlja čez oblasti, ker reke niso regulirane. Pri tem se pa ne pomisli, da je za regulacijo potreben denar, ki ga oblast dobiva le od ljudstva, in bi se tako zopet davki, ki ljudstvu itak niso vžeč, povečali. Prav isti krivičen občitek leti na oblastva, če pobije toča, nastopijo razne vremenske nezgode itd. Nihče trezno ne pomisli, da če bi hotela oblast res povsod pomagati v tisti meri, kot se od nje zahteva, bi morala zelo zelo povišati dajatve ljudstva. Da bi visokih dajatev ljudstvo ne zmoglo, oblastvo dobro ve, saj še sedanje komaj zmaguje. Zato so nemogoče zahteve od oblasti iz gornjega razloga nepotrebne. Naravnost krivično pa je, dolžiti in krivdo nartiti oblastvom za razne vremenske nezgode, proti katerim je tudi oblastvo brez moči in bi iz srca rado vse storilo za njih odvrnitev, če bi to bilo mogoče. Bodimo torej do oblastva pravični v svoji presoji in ne zabavljajmo čez oblastvo po nepotrebnem, saj se v danih razmerah itak trudi, da pomaga tam, kjer je pomoč najnujnejša.

Odkod razvada zabavljanja?

Vzrok za razvado zabavljanja čez oblastvo je iskati v tem, ker je po vojni padla tista pregraja, ki je pred vojno ločila uradne osebe, po večini grofovskega in meščanskega stanu, od preprostega ljudstva. V povojni svobodoljubni dobi so uradne osebe, ki izvajajo ukrepe oblastva, postali sestavni deli ljudstva samega. To dobroto so pa mnogi, namesto da bi se je veselili, jeli izkoriščati s krivičnim blatenjem oblastva. Marsikom se zdi imenitno,

če ve katero ziniti čez oblastvo, dobro vedo, da ga za tako zabavljanje brez podlage nihče ne bo tožil, ker vsak z odprtimi ušesi poslušata tako zabavljanje, pa čeprav je brez vsake stvarne podlage. Nikogar ni, da bi se za čast krivično napadenega oblastva potegnil. In tako se po vaseh, mestih in po prometnih zvezah med popotniki iz dneva v dan zabavlja čez oblastva, ki so vsega kriva, nikogar pa ni, ki bi temu oporekal. Posledica je, da mnogi, ki stvarno ne mislijo, izgube spoštovanje do oblastva, vero v njegovo pravičnost in s tem ljubezen do domovine in našega naroda.

Kaj je naša dolžnost?

Res je, da kakor vsak zasebnik, tako dostikrat tudi organi, ki jim je poverjena naloga, da izvršujejo in upravljajo oblastne ustanove, greše. Toda če veš, da je ta in ta oblastni organ kaj zagrešil, se potrujdi, njegovo krivdo dokazati tistim, ki se jih to tiče, da bodo lahko krivca kaznovali in ga izločili iz službovanja. Kdor pa take primere, namesto da bi jih javil tam, kjer je treba, raznaša in širi med ljudstvom ter s tem širi med ljudmi nezadovoljstvo proti oblastvu, je prav tako vreden kazni

kot krivec sam. V bodoče naj nihče grehov oblastnih organov ne obeša na veliki zvon, ampak jih naj javi samo tistim, ki so odgovorni zanje. S tem bomo odstranili iz javnega življenja glavni vzrok nezadovoljnosti proti oblastvu.

Prav tako, kot molčanje, je dolžnost vsakega državljanca, da se povsod postavi v bran zabavljačem čez naša oblastva, državo in naš narod. Kdor ne uspe sam, se naj obrne po pomoč na oblastvo, ki bo takemu širokoustnemu sigurno zavezalo jezik. Ne smemo namreč več dopuščati, da bi nam razni postopači, tuji in izdajalci blatili to, kar je zgrajeno na kosteh naših pradedov. Če bomo tako ravnali, bomo sebi in našim potomcem očevali najdražji zaklad: svobodno domovino, po kateri so hrepenteli naši predniki tisočletje. Z odstranitvijo nezadovoljnosti bomo dosegli, da bo našel vsakdo, ki bo hotel seči po naši svobodi, ne samo dva milijona borcev, ampak 15 milijonov bojevnikov za svobodo, kajti vsak državljan bo s tem spoznal svoj največji zaklad, ki so nam ga podarili v čuvanje naši očetje. Tako bomo ostali Bogu dobri otroci, domovini zvesti sinovi, hlapci pa nikomur!

Po Jugoslaviji

Naš gradbeni minister za povzdigo vasi. Naš gradbeni minister inženir Danilo Vulović je sporočil, da je bil te dni ustanovljen v njegovem ministrstvu poseben oddelek, ki se bo pečal z ureditvijo in izgraditvijo naše vasi. Novi oddelek bo izdeloval načrte za regulacijo vasi in vaških občin ter kmečkih hiš in gospodarskih poslopij. Vsi zainteresirani bodo lahko do-

bivali potrebne načrte brezplačno. Oddelek bo brezplačno izdeloval tudi proračune za zidanje kmečkih stanovanjskih in gospodarskih poslopij ter za regulacijo in ozdravljenje naših vasi.

Na Hrvaškem oster gospodarski režim. Izšla je zakonska uredba, ki pooblašča hrvatskega bana, da z zakonsko močjo uredi vsa vpra-